

Åmåls kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen

Plan mot kränkande behandling

Karlbergsgymnasiet Åmål

2019-2020

Sida 1(12)

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Organisationsnr.
Box 62	Kungsgatan 26	0532-170 00	kommun@amal.se	212000-1587
662 22 Åmål	662 31 Åmål			

amal.se

BUF RE 2019-01

Åmåls kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

Innehåll

Plan mot kränkande behandling, Karlbergsgymnasiet 2019-2020	3
Omfattning, ansvar, vision och delaktighet kring planen	3
Utvärdering av fjolårets plan	4
Kartläggning inför årets plan.....	6
Främjande och förebyggande åtgärder	8
Genomförande och uppföljning.....	10
Rutin vid kännedom eller misstanke om kränkande behandling.....	11
Referenser.....	12

Plan mot kränkande behandling, Karlbergsgymnasiet 2019-2020

Omfattning, ansvar, vision och delaktighet kring planen

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Planen omfattar gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Planen gäller mars 2019 till februari 2020.

Ansvariga för planen

Rektor tillsammans med elevhälsan och skolans arbetslag är ansvarig för framställandet av planen.

Karlbergsgymnasiets vision

En elev som har gått på Karlbergsgymnasiet ska utmärkas av **trygghet, ansvarstagande** och **kreativitet**, ha en **god digital kompetens** och vara **väl förberedd för vidare studier och ett arbetsliv** i ständig förändring.

En elev som har gått Individuella programmet på Karlbergsgymnasiet ska vara **trygg i sig själv** för att **kunna, vilja** och **våga** påverka sin egen framtid.

En elev som har gått Administration, handel och varuhantering på Karlbergsgymnasiet ska vara **trygg i sig själv** för att **kunna påverka sin framtid** med **arbete, boende** och **meningsfull fritid**.

All verksamhet vid Karlbergsgymnasiet ska vara sådan att den tar avstånd från alla former av diskriminering och annan kränkande behandling.

Elevernas delaktighet

Eleverna har genom Skolenkät Karlberg satt fokus på vissa utvecklingsområden. Se rubriken kartläggning.

Mentor har gått igenom årets fokusområden tillsammans med elev på första mentorsamtalet under hösten och under året har frågan om studiemiljö och trivsel tagits upp kontinuerligt.

Under läsåret har kontinuerliga diskussioner kring trivselfrågor förekommit vid klassråd för att identifiera utvecklingsområden och åtgärder.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare är informerade om planen och har haft möjlighet att lämna synpunkter om den vid föräldramöte.

Planen finns tillgänglig för vårdnadshavare på skolans hemsida.

Personalens delaktighet

Elevhälsan har analyserat skolenkätens resultat på programnivå och förberett arbetslagens utvärdering.

Arbetslagen har analyserat resultatet av skolenkäten i januari och arbetat fram fokusfrågor för respektive program.

Elevhälsan har analyserat resultatet av skolenkäten på skolnivå, tagit del av arbetslagens fokusfrågor och utifrån detta formulerat fokusområden för skolan som helhet.

Förankring av planen

Skolans personal går igenom planen i arbetslagen i februari och vid gemensam samling i augusti.

Planen presenteras på föräldramöte under höstterminen.

All nyanställd personal informeras om planen i samband med gemensam informationsträff 1 gång per termin.

Planen finns tillgänglig på skolans hemsida.

Planens fokusområden tas upp på mentorsamtal, klassråd och programråd årligen, på skolkonferens samt vid APT och fortbildningsdagar.

Utvärdering av fjolårets plan

”Arbete mot diskriminering och kränkande behandling” för 2017-2018 förlängdes att gälla till december 2018 efter beslut om att ”Plan mot kränkande behandling” för Karlbergsgymnasiet skall löpa över kalenderår istället för läsår.

För 2017-2018 gällde följande fokusområden och dessa åtgärder föreslogs inom respektive område. I augusti 2017 skulle arbetslagen/programmen välja ut vilka åtgärder de ville fokusera på för läsåret.

Studiero

- *Elevhälsan deltar aktivt i planeringen av grupper på organisationsnivå, utifrån den information som inhämtas vid överlämning från tidigare skolor.*
- *Gruppindelning: kan undervisande lärare dela in klass/grupp i smågrupper inför kursstart och att grupperna är fasta genom hela kursen?*
- *Elevhälsan bevakar schemaläggning utifrån ett hälsofrämjande perspektiv.*
- *Elevhälsan lyfter diskussioner kring studieplanering och studieteknik tillsammans med elever, mentorer och skolledning.*
- *Utifrån Barn- och utbildningsförvaltningens närvaroplan arbeta närvarofrämjande på organisationsnivå. Uppmärksamma de rutiner som finns vid uppföljning av närvaro och arbeta fram en samsyn inom personalgrupperna kring hur frånvaro ska hanteras.*

Elevhälsan har till viss del deltagit i planering av grupper, exempelvis där det har behövts extra undervisning i specifika ämnen. Elevhälsan kan bli mer delaktig i exempelvis indelning av klasser.

Elevhälsans bevakning av schemaläggning bör utvecklas, liksom diskussioner kring studieplanering och studieteknik. Skolsköterska och skolkuratorer har i hälso- och kuratorssamtal observerat att flera elever ofta lyfter stress kring studiesituation (exempelvis schema och förståelse av kunskapskrav) och att detta påtagligt påverkar deras psykiska hälsa.

Det närvarofrämjande arbetet på organisationsnivå behöver fortsatt utvecklas.

Trygghet och integration

- *Samarbete mellan olika program.*
- *Skapa fler och mer tillgängliga/inbjudande umgängesytor för eleverna.*
- *Ökad vuxennärvaro i alla utrymmen utanför klassrummen.*

- *Arbetslagen ökar tillgängligheten/tryggheten genom att sitta tillsammans i närheten av eleverna.*
- *Äta pedagogisk lunch med eleverna.*
- *Vara flera pedagoger som när det är möjligt arbetar tillsammans i ett klassrum.*
- *Ha samarbetsövningar inom klassen, stärka gruppgemenskap och enskilda elevers självförtroende.*
- *På organisationsnivå skapa en arbetsgrupp som arbetar med värdegrundsfrågor som kan ta fram material för klasserna att arbeta med.*
- *Tydligare följa upp inträffade incidenter.*
- *Öka medvetenheten hos personalen så vi blir mer uppmärksamma på situationer och företeelser som inte är ok.*
- *Omklädningsrum: se över tillgängligheten kring utrymmen, se över schemaplanering för att om möjligt undvika krockar i omklädningsrummen.*
- *Genom aktiviteter där vi främjar integration och möten elever emellan kan exempelvis elever från Introduktionsprogrammet informera övriga elever om vad som har gjorts att de har kommit till Sverige.*
- *Följa upp kartläggningen av Introduktionsprogrammet, samordna insatser genom skolledning/elevhälsa för att skapa förutsättningar för fler elever att nå behörighet och därmed kunna börja på ett nationellt program.*
- *Riktad utbildningsinsats mot Introduktionsprogrammet/elevhälsan kring trauma och traumamedveten omsorg.*

Samarbete mellan olika program har skett till viss del och en del umgängesytor har renoverats och nya tillkommit, exempelvis studiehallar och utökat utrymme av elevcafeterian. Det har inte rapporterats några kränkningar i dessa utrymmen. Vuxennärvaron i elevutrymmen har påtagligt förstärkts, vilket bland annat resulterat i att caféet upplevs fått en mer trivsam miljö att vistas i. Det finns fortsatt behov av utrymme för att studera utanför lektionssalar samt umgängesytor i behov av renovering. En lokalöversyn sker under 2019. Från hösten 2018 organiserades en del arbetsplatser om, vilket ledde till att de flesta arbetslag nu är placerade i gemensamt arbetsrum. Pedagogisk lunch är införd för alla program. Från hösten 2018 har en förstelärare som en del i sitt uppdrag att arbeta med skolans värdegrund. För att organisationens värdegrundsarbete inte enbart skall drivas genom elevhälsan, har den största kompetensutvecklingsinsatsen under året varit att arbetslagen varannan vecka på avsatt konferenstid arbetar med Skolverkets moduler gällande delaktighet, kränkande behandling och diskriminering. Våren 2018 genomfördes handledningsträffar för Introduktionsprogrammet ledda av elevhälsan, där det tematiskt diskuterades kring trauma, affekt och KASAM (Känsla av sammanhang).

Språkbruk och förhållningssätt

- *Uppmärksamma och diskutera normer och språkbruk vid klassråd och i andra situationer där möjlighet uppstår.*
- *Uppmärksamma och bemöta icke önskvärt språkbruk när det inträffar.*
- *Personal ökar närvaron utifrån möjlighet vid raster, i skolmatsal, i sociala medier.*
- *Starta en tvärprofessionell arbetsgrupp som arbetar med värdegrundsfrågor och därigenom lyfta personalens språkbruk och förhållningssätt gentemot elever och annan personal i diskussioner på organisationsnivå.*
- *Stötta elever att anmäla till skolledning när de känner sig utsatta av personal.*

Språkbruk finns med som stående punkt på klassråd.

Från hösten 2018 har en förstelärare som en del i sitt uppdrag att arbeta med skolans värdegrund. För att organisationens värdegrundsarbete inte enbart skall drivas genom elevhälsan, har den största kompetensutvecklingsinsatsen under året varit att arbetslagen varannan vecka på avsatt konferenstid arbetar med Skolverkets moduler gällande delaktighet, kränkande behandling och diskriminering.

Kartläggning inför årets plan

Områden som berörs i kartläggningen

Denna plan berör kränkande behandling enligt skollagen, vilket innebär annan kränkande behandling än sådan som går att härleda till diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagstiftningen. Se "Rutin för arbete mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier" för mer information kring arbete med dessa områden.

I denna plan synliggörs de skolövergripande åtgärder som identifierats i kartläggningen. I tillägg till detta arbetar arbetslagen med specifika fokusområden utifrån specifika behov, se nedan.

Kartläggningsmetoder

- Skolan genomför Skolenkät Karlberg med eleverna två gånger per läsår. I november svarar eleverna på alla frågor och i maj svarar eleverna på en mindre enkät, med de fokusfrågor som programmet har valt att arbeta med.
- Elevhälsan har analyserat skolenkätens resultat och förberett arbetslagens utvärdering och kartläggning inför kommande årsplan.
- Arbetslagen har programvis analyserat resultatet av skolenkäten i januari och definierat fokusfrågor för programmet.
- Eleverna har gått genom resultaten från enkäten på klassråd och föreslagit nya områden att fokusera på.
- Skolan har regelbundna skyddsronder där elever, pedagogisk personal, skolledning och elevhälsan deltar.
- Skolsköterskan erbjuder varje läsår hälsosamtal med elever i årskurs 1, där frågor om trivsel och diskriminering tas upp.
- Under läsåret förs kontinuerliga diskussioner kring diskriminerings- och trivselfrågor på klassråd för att identifiera utvecklingsområden och åtgärder.
- På mentorssamtalen höst och vår tas ovan nämnda frågor upp.

Resultat och analys

Utifrån kartläggningen väljer Karlberg att fortsätta arbetet med följande fokusområden. Formuleringarna är hämtade från enkätundersökningen Skolenkät Karlberg:

Motverka kränkande behandling

Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling

66% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 13% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 21% har svarat "Vet ej"

De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att en elev blivit kränkt

Åmåls kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

69% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 11% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 20% har svarat "Vet ej"

Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon har varit elak mot en elev

80% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 13% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 7% har svarat "Vet ej"

Skolans arbete för att motverka kränkande behandling behöver bli tydligare för eleverna. Det är hög andel elever som svarar "Vet ej" på frågorna om skolans arbete, dock tycks flertalet ändå ha en uppfattning om vart de kan vända sig utifall de önskar stöd.

Trygghet

I min skola finns det elever jag känner mig otrygg med

28% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 68% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 4% har svarat "Vet ej"

I min skola finns det personal jag känner mig otrygg med

20% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 76% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 4% har svarat "Vet ej"

Jag har känt mig utsatt av andra elever i skolan

87% har svarat "Nej", 13% har svarat "Ja"

Jag har känt mig utsatt av personal i skolan

92% har svarat "Nej", 8% har svarat "Ja"

Jag känner mig trygg i skolan

91% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 7% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 2% har svarat "Vet ej"

Det är en hög andel elever som upplever otrygghet och utsatthet i skolan och Karlberg får ett sämre resultat än riksnittet i årets skolenkät. På frågan "Jag känner mig trygg i skolan" får dock Karlberg ett bättre resultat än riksnittet.

I skolenkäten ges inga alternativ till på vilket sätt eleven känner sig otrygg eller utsatt och det finns inga möjligheter till fritext. Flera program har lyft frågorna kring trygghet och utsatthet som fokusfrågor i sitt arbete, för att utforska vad svaren består i.

Under läsåret 2018-2019 bedrivs fortbildning för pedagogisk personal genom Skolverkets läromodul "Delaktighet, inflytande och likabehandling". Vid skolkonferens 2019-01-30 ställdes en fråga om eleverna upplevde sig ha märkt av denna fortbildningsinsats. Svaret var negativt, det mesta verkar enligt eleverna rulla på som vanligt.

Studiero

Jag har studiero på lektionerna

Åmåls kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

78% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 21% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 1% har svarat "Vet ej"

På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet

41% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 56% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 3% har svarat "Vet ej"

Mina lärare ser till att det är studiero på lektionerna

82% har svarat "Stämmer helt/Stämmer ganska bra", 16% har svarat "Stämmer ganska dåligt/Stämmer inte alls" och 2% har svarat "Vet ej"

En hög andel av eleverna har uppfattningen att andra elever stör ordningen i klassrummet, dock är det en något mindre andel som anser sig inte ha studiero på lektionerna. De flesta eleverna har också uppfattningen att läraren i klassrummet tar ansvar för att det ska råda studiero.

Liksom frågorna gällande trygghet ger skolenkäten inte möjlighet att lämna några exempel på vad det är eleverna upplever påverkar deras studiero och några program väljer att ha studiero som en fokusfråga även på programnivå.

Främjande och förebyggande åtgärder

Övergripande mål

- Främja lika rättigheter och möjligheter
- Motverka kränkande behandling

Skolans mål

- Skolan är en plats där elever och personal känner sig trygga och tar gemensamt ansvar för sin arbetsmiljö.
- Elever och personal känner väl till skolans "Plan mot kränkande behandling" och skolans rutiner för hantering av ärenden gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Kränkande språkbruk och förhållningssätt bemöts och motverkas av elever och personal genom ett bemötande grundat i respekt för och kunskap om individers olikheter.

Åtgärder

Under 2019 arbetar Karlberg på organisationsnivå med följande åtgärder:

- Rektor besöker i april varje klass och pratar om "Plan mot kränkande behandling". Presenterar skolans mål och programmets fokusområden.
- Presentation av "Plan mot kränkande behandling" i sociala medier genom Karlbergsgymnasiets instagram och Elevhälsan Karlbergs instagram.
- Inom ramen för elevhälsans årshjulsarbete utarbetas en plan för hur elevhälsans instagramkonto kan användas för att sprida kunskap och information om kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och annat elevhälsorelaterat arbete, exempelvis särskilt stöd och psykisk hälsa.
- Inom ramen för elevhälsans årshjulsarbete följer elevhälsan kontinuerligt upp respektive programs fokusområden.

Inom respektive fokusområde arbetar Karlberg även med följande åtgärder:

Motverka kränkande behandling

Kränkande behandling motverkas genom att skolan regelbundet följer upp och utvärderar elevernas situation och att det finns en tydlig rutin för att snabbt uppmärksamma, åtgärda och följa upp misstänkta kränkningar. I tillägg till det regelbundna arbetet genomför Karlberg följande åtgärder:

- Frågor om bemötande och värdegrund är stående inslag på varje klassråd.
- Fortsatt utveckling av uppföljning och återkoppling kring inträffade händelser.
- Presentation av elevhälsans personal och professioner genom Elevhälsan Karlbergs instagram.
- Presentation av elevhälsans personal och professioner genom lärplattformen It's Learning.

Trygghet

Trygghet uppstår vanligen i de nära relationerna med kompisar i klassen, elevens mentor och de undervisande lärarna, genom tydlig struktur och tydliga förväntningar. Att mentor känner sig trygg i sina åtaganden som mentor, bidrar till att eleverna känner sig tryggare i skolan. Precis som vid kränkande behandling, främjas trygghet av att eleverna upplever att skolans personal reagerar och agerar vid uppkomna kränkningar.

I tillägg till det regelbundna arbetet genomför Karlberg följande åtgärder:

- Elevhälsan gör klassrumsobservationer för att identifiera situationer och beteenden som främjar trygghet och förebygger otrygghet i lärmiljön.
- Kartläggning av platser/områden i skolmiljön som upplevs som särskilt utsatta genom djupare analys av inträffade händelser.
- Ökar kompetens om skolans värdegrundsuppdrag, genom föreläsning och workshop för personal vid kompetensutvecklingsdagar i januari 2019.

Studiero

Studiero främjas av tydliga lektionsstrukturer och ett tydligt ledarskap i klassrummet, tillsammans med att eleven uppfattar tydliga mål för sitt lärande. Att kontinuerligt i arbetslaget lyfta goda exempel på fungerande lektioner bidrar till att samsynen kring lektionsstruktur och ledarskap i klassrummet stärks och utvecklas.

I tillägg till det regelbundna arbetet genomför Karlberg följande åtgärder:

- Elevhälsan deltar aktivt i planeringen av grupper på organisationsnivå, utifrån den information som inhämtas vid överlämning från tidigare skolor.
- Elevhälsan bevakar schemaläggning utifrån ett hälsofrämjande perspektiv.
- Elevhälsan lyfter diskussioner kring studieplanering och studieteknik tillsammans med elever, mentorer och skolledning.
- Under 2019 sker lokalöversyn för att ytterligare främja studiero.
- Elevhälsan gör klassrumsobservationer för att identifiera situationer och beteenden som främjar studiero i lärmiljön.

Genomförande och uppföljning

Årets fokusområden tas upp i verksamheten enligt nedan:

Åtgärd	Uppföljning genom	Tidsplan	Ansvarig
Implementering av plan mot kränkande behandling	- info till elever - info på föräldramöte - info till personal	- april, augusti - september - februari, augusti	- rektor, klf - rektor - rektor
Individuellt elevarbete	- mentors- /utvecklingssamtal - skolenkät - skolenkät fokusfrågor - hälsosamtal - kuratorsamtal	- 1g höst/ 1 g vår - november - maj - löpande höst/vår - vid behov	- mentor - rektor, elevhälsan - rektor, elevhälsan - skolsköterska - skolkurator
Klass-/grupparbete	- klassråd - uppföljning skolenkät	- löpande 1 g/mån - januari, augusti	- klf - klf
Verksamhetsarbete, arbetslag	- arbetslagsträff - uppföljning skolenkät - konkretisering	- 1 g/mån - januari, juni, augusti - januari, augusti	- arbetslaget - arbetslaget - arbetslaget
Verksamhetsarbete, övergripande	- programråd /skolkonferens - ALL-möten - skyddsron - uppföljning skolenkät - kartläggning plan mot kränkande behandling	- löpande höst/vår - löpande höst/vår - löpande höst/vår - januari, juni, augusti - januari	- rektor - rektor - rektor - rektor, elevhälsan - rektor, elevhälsan

Rutin vid kännedom eller misstanke om kränkande behandling

När personal får kännedom om en händelse eller en situation som kan vara kränkande behandling, skall personalen omgående informera rektor och/eller elevhälsa.

Rektor ansvarar för att skyndsamt anmäla händelsen till huvudmannen (Barn- och utbildningsnämnden) och påbörja en utredning av händelsen. Att utreda händelsen kan uppdras åt mentor och/eller elevhälsan.

Utgå ifrån nedanstående rutiner. Om någon av de inblandade i situationen är omyndig, ska vårdnadshavare kontaktas så fort vi fått en första indikation. Därför är detta inte siffersatt i rutinen, då det kan gå dagar mellan stegen.

När elev kränker annan elev

1. Samtal med den som uppges blivit kränkt ska ske så snart som möjligt, endast i undantagsfall annat än samma dag. Samtalet förs och dokumenteras av mentor, elevhälsa eller rektor.
2. Samtal med övriga berörda parter ska ske så snart som möjligt, helst samma dag. Samtalet förs och dokumenteras av mentor, elevhälsa eller rektor. Samtal förs enskilt med var och en.
3. Dokumentation av samtalen sammanställs i blankett "Utredning diskriminering, kränkande behandling".
4. Enskilda uppföljningssamtal utifrån vidtagna åtgärder. Uppföljningssamtal kopplade till nya åtgärder fortsätter tills samtliga inblandade anser att kränkningssituationen har upphört.

När elev kränks av personal

1. Samtal med den som uppges blivit kränkt ska ske så snart som möjligt, endast i undantagsfall annat än samma dag. Samtalet förs och dokumenteras av rektor eller verksamhetschef.
2. Samtal med övriga berörda parter ska ske så snart som möjligt, helst samma dag. Samtalet förs och dokumenteras av rektor och/eller verksamhetschef. Samtal förs enskilt med var och en.
3. Dokumentation av samtalen sammanställs i blankett "Utredning diskriminering, kränkande behandling".
4. Enskilda uppföljningssamtal utifrån vidtagna åtgärder. Uppföljningssamtal kopplade till nya åtgärder fortsätter tills samtliga inblandade anser att kränkningssituationen har upphört.

Dokumentation

Vid akut händelse agerar personal utifrån sin bedömning av situationen. Händelsen dokumenteras i efterhand enligt rutinerna för händelserapportering.

Vid ej akut händelse dokumenteras händelserna enligt rutinerna för händelserapportering.

Åmåls kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen

Referensmaterial

Skollag (2010:800)

En skola fri från mobbning och kränkningar

Skolinspektionen 2016

<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/broschyror/beo-folder-skolpersonal.pdf>

Skolenkäten 2014 – elever om trygghet

Skolinspektionen 2014

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Statistik/statistik-fran-skolenkaten/Skolenkaten-2014/Elever-om-trygghet/>

Skolans arbete för att säkerställa studiero

Skolinspektionen 2016

<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2016/studiero/studiero-slutrapport.pdf>

Vad fungerar? Resultat av utvärdering av metoder mot mobbning

Skolverket 2011

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2517>